

Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura ry:n

VUOSIKERTOMUS 2014

SISÄLLYS

1. Johdanto

2. Organisaatio

- 2.1. Yhdistyksen kokous
- 2.2. Hallitus
- 2.3. Henkilöstö
- 2.4. Kulttuuriperintökasvatuksen yhteistyöryhmä

3. Jäsentoiminta

4. Varsinainen toiminta

4.1. Yhteistyöhankkeiden toteuttaminen

- Kulttuurivoltti
- Maailmanperintökomitea- ja strategiatyö
- Maailmanperintökasvatuksen kehittämishanke
- Kohti kestävä kehitystä
- Ihan Nurkan Takana – avaimia kulttuuriympäristökasvattajalle
- LINKKI – museot mediakasvattajiksi
- Kulttuuriperintökasvatus identiteetti ja kotouttamisen tukena – kulttuuriperintökasvatuksen edistämishanke

4.2. Asiantuntija- ja vaikuttamisyhteistyö

4.3. Verkostoituminen ja viestintä

5. Julkaisut

6. Talous

1. Johdanto

Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura ry:n vuosikertomus on sääntömääräinen kertomus yhdistyksen toiminnasta vuonna 2014. Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura ry (2148270-7) on avoin ja valtakunnallinen kansalaisjärjestö, joka on perustettu 11.5.2006.

Seuran toimisto sijaitsee Ritarihuoneella, osoitteessa Hallituskatu 2 B, 2 krs., 00170 Helsinki.

Seuran päätehtävänä on edistää kulttuuriperintö- ja kulttuuriympäristökasvatusta. Strategian 2013–2017 mukaan toiminnan tavoitteena on

- kasvattaa kulttuuriperintöosaamista ja kulttuuriperintötietoisuutta
- tukea kansalaisyhteiskuntaa: osallisuutta, osallistumista ja yhteisöllisyyttä
- edistää kestävästä kehitystä kiinnittäen erityistä huomiota kulttuurisesti kestävästä kehityksestä.

Seuran toiminta-ajatuksena on edistää kulttuuriperintö- ja kulttuuriympäristökasvatusta vaikuttamalla edellytyksiin toteuttaa niitä sekä tukemalla kasvattajien valmiuksia tähän työhön. Kulttuuriperintö- ja kulttuuriympäristökasvatusta edistämällä seura tukee kulttuuri-identiteetin muodostumista ja kulttuuristen oikeuksien toteutumista sekä kulttuuriperintötietouden ja kulttuuriperintöön liittyvän osaamisen kehittymistä.

- Seura toteutti seitsemää hanketta ja haki rahoitusta kahdelle uudelle hankkeelle.
- Seura järjesti seminaarin ”Kulttuurisen moninaisuuden vaikutus yhteiskuntaan ja kasvatukseen” 5.2. Suomen kansallismuseossa.
- Seura tuotti julkaisusarjassaan julkaisut *Kulttuuri-identiteetti & kasvatusta*. – *Kulttuuriperintökasvatusta kotoutumisen tukena* ja *Världsarven i Finland i den grundläggande utbildningen*.
- Seuran asiantuntija- ja vaikuttamisyhteistyön määrä ja vaikuttavuus kasvoi vuoden aikana merkittävästi:
 - Kulttuuriperintökasvatuksen näkökulmat ovat nähtävissä muun muassa lukiokoulutuksen asetuksessa, vuoden lopussa hyväksytyissä esi- ja perusopetus suunnitelmien perusteissa sekä Lastenkulttuuripoliittisessa ohjelmassa.
 - Jäsenyyksiä työryhmissä oli 10, joista ministeriöiden nimittämiä viisi ja uusia neljä.
 - Esiintymisten määrä lisääntyi (15).
 - Seura laati neljä lausuntoa sekä kaksi sähköistä kommentointia.
- Seura tiivistä yhteistyötään *Kulttuuriperintökasvatuksen yhteistyöryhmän* tahojen eli Museoviraston, Opetushallituksen, Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Ympäristöministeriön kanssa sekä asiantuntija- että hanketyössä.

2. Organisaatio

2.1. Yhdistyksen kokous

Seuran sääntömääräinen vuosikokous järjestettiin 28.4. seuran toimistolla. Vuosikokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat ja vahvistettiin jäsenmaksuiksi 20€ henkilöjäseniltä, 10€ opiskelijoilta ja eläkeläisiltä sekä 100€ yhteisöiltä. Toiminnantarkastajiksi valittiin Marianne Rytkönen ja Kimmo Sundström ja varatoiminnantarkastajiksi Anja Lehtijärvi ja Suvi Kuikka.

2.2. Hallitus

Seuran hallituksen puheenjohtajana vuosikokoukseen 28.4. asti oli Heljä Järnefelt. Hallituksen jäseniä olivat Ari Haapanen, Kauko Kynäräinen, Liisa Löfman, Matti Nieminen ja Susanna Rajala (varapuheenjohtaja). Varajäseniä olivat Historian ja yhteiskuntaopin opettajien liitto ry (HYOL)/Kati Hynönen, Marjut Lamminen ja Kati Mikkola.

Vuosikokouksessa hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Heljä Järnefelt ja jäseniksi Ari Haapanen, Kati Mikkola, Matti Nieminen, Susanna Rajala ja Inkeri Ruokonen. Varajäseniksi valittiin Leena Tornberg, Historian ja yhteiskuntaopin opettajien liitto ry./Kati Hynönen ja Marjut Lamminen.

Hallitus valitsi keskuudestaan varapuheenjohtajaksi Susanna Rajalan. Hallitus nimitti Rajalan myös talousvastaavaksi. Hallituksen kokouksia järjestettiin vuoden aikana kahdeksan kappaletta. Kokoukset järjestettiin Helsingissä.

Hallitus on nimenyt jäsensihteeriksi Riitta Ahovaaran. Hallitus nimitti jäsenryhmän, johon nimettiin jäseniksi jäsensihteeriksi Riitta Ahovaara, hallituksen varapuheenjohtaja Susanna Rajala ja toiminnanjohtaja Hanna Lämsä. Työryhmä kokoontui kerran.

2.3. Henkilöstö

Seuralla oli kaksi toimihenkilöä vakituudessa työsuhteessa: toiminnanjohtaja Hanna Lämsä ja kasvatustyön kehittäjä Marja Laine.

Seuran hanketyöntekijöitä olivat:

Wiktoriina Hurskainen, maailmanperintökoordinaattori/Maailmanperintökomitea- ja strategiatyö

Miika Lahti, vastaava tuottaja, digitaaliset

oppimateriaalit/Maailmanperintökasvatuksen kehittämishanke (tuntityöntekijä)

Reetta Nisonen, suunnittelija/Linkki – museot mediakasvattajiksi (tuntityöntekijä)

Ilana Rimön, hankevastaava/Ihan Nurkan Takana (puolipäiväinen)

Työntekijät muissa tehtävissä:

Kaisa Kokkonen, toimistotyöt

Aija-Riika Pajunen, verkkosivujen käsikirjoitus
Jarno Peräkylä, toimistotyöt
Ilana Rimón, Educa-messukoordinaattori
Annukka Saarensilta, apulainen Kevätkuohut-tapahtumassa
Paula Toivanen, seminaariapulainen

2.4. Kulttuuriperintökasvatuksen yhteistyöryhmä

Seuran yhdessä Museoviraston, Opetushallituksen, Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Ympäristöministeriön kanssa 8.4.2013 perustama Kulttuuriperintökasvatuksen yhteistyöryhmä kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa, 26.5. ja 15.10.

Yhteistyöryhmä on neuvoa-antava asiantuntijaryhmä, jonka tarkoituksena on edistää kulttuuriperintö- ja kulttuuriympäristökasvatusta Suomessa. Yhteistyöryhmä käsittelee kulttuuriperintö- ja kulttuuriympäristökasvatukseen ja sen kehittämiseen liittyviä ajankohtaisia asioita ja tukee Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seuran toimintaa keskuksena.

Ryhmän jäsenet ja varajäsenet:

Heljä Järnefelt, Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura, puheenjohtaja
Jorma Kauppinen, Opetushallitus (varajäsen Leena Nissilä)
Tiina Kavilo, opetus- ja kulttuuriministeriö/koulutus (varajäsen Anna Mikander)
Tuija Mikkonen, ympäristöministeriö (varajäsen Matti Vatiilo)
Päivi Salonen, opetus- ja kulttuuriministeriö/kulttuuri 31.5. asti (varajäsen Laura Mäkelä 31.5 asti)
Mirva Mattila, opetus- ja kulttuuriministeriö/kulttuuri 1.6. alkaen (Varajäsen Päivi Salonen 1.6. alkaen)
Maiju Tuisku, Museovirasto (varajäsen Ulla Salmela)
Marja Laine, Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura, pysyvä asiantuntijajäsen
Hanna Lämsä, Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura, sihteeri

3. Jäsentoiminta

Seuraan liittyi 21 jäsentä. Jäsenmäärä kasvoi ollen vuoden lopussa 138. (vuonna 2013 jäseniä oli 125). Yhteisöjäseniä oli kuusi.

Hallitus kutsui seuran kunniajäseniksi kokouksessaan 10.12. seuran entiset hallituksen jäsenet filosofian tohtori Liisa Löfmanin ja valtionarkeologi, professori Henrik Liliuksen.

Jäsentilaisuus järjestettiin 22.10. Malmin lentoasemalla yhteistyössä seuran jäsenen Raine Haikaraisen, Malmin lentoaseman ystävät ry., kanssa.

Sähköisiä jäsentiedotteita lähetettiin vuoden aikana viisi. Jäsentiedote muuttui *Ajankohtaiset*-uutiskirjeeksi lokakuussa. Uutiskirjeitä lähetettiin yksi.

4. Varsinainen toiminta

Seuran varsinainen toiminta vuonna 2014 koostui yhteistyö- ja kehittämishankkeiden käynnistämisestä ja toteuttamisesta, asiantuntijayhteistyöstä sekä yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta.

4.1 Hankkeet

Vuoden aikana seura toteutti seitsemää yhteistyöhanketta. Rahoitusta haettiin lisäksi ruotsinkielisen toiminnan kehittämiseksi ja Monikulttuuriset juhlat -aineiston tuottamiselle. Hankkeet ja hankkeiden vaiheet:

- Kulttuurivoltti (2014–2016): rahoituksen varmistuminen ja hankkeen käynnistäminen
- Maailmanperintökomitea- ja strategiatyön (2013–2017) I vaiheen toteutus
- Maailmanperintökasvatuksen kehittämishankkeen (2013–2016) II vaiheen toteutus: maailmanperintöpelin tuottamisen käynnistäminen
- Kohti kestävä kehitystä -hankkeen (2013–2015) II vaiheen toteutus: Kulttuurin vuosikello -verkkopalvelun tuottamisen käynnistäminen
- Ihan Nurkan Takana - avaimia Kulttuuriympäristökasvattajalle -hankkeen I vaiheen käynnistys ja toteutus. Hanke on osa Maaseudun Sivistysliiton koordinoimaa Paikan tuntu -hankekokonaisuutta (2013–2016)
- LINKKI - museot mediakasvattajiksi (2013–2015) -hankkeen toteuttaminen yhteistyössä Suomen museoliiton kanssa.
- Kulttuuriperintökasvatus identiteetti ja kotouttamisen tukena - kulttuuriperintökasvatuksen edistämishanke (2011–2014). Hanke päättyi.

Kulttuurivoltti (2014–2017)

Kulttuurivoltti-hankkeen tavoitteena on tasa-arvoinen ja saavutettava kulttuurikasvatus. Hankkeen tarkoituksena on edistää kulttuurikasvatuksen saavutettavuutta levittämällä tietoa kulttuurikasvatussuunnitelmista ja tukemalla opetuksen järjestäjiä niiden laatimisessa.

Kulttuurikasvatussuunnitelma on paikallinen suunnitelma, joka täydentää ja toteuttaa opetussuunnitelmaa ja josta päättää opetuksen järjestäjä (POPS 2016, s.10).

Kulttuurivoltti-hankkeessa tuotetaan opasmateriaalia vuonna 2015 ja valtakunnallinen koulutuskiertue kulttuurikasvatussuunnitelmien laatimisen ja käyttöönoton tueksi vuonna 2016. Opasmateriaalin ja koulutusten kohderyhmänä ovat kuntien opetus- ja kulttuurisektorit. Hankkeen toisessa vaiheessa (2016) luodaan myös alueelliset kehittämissuunnitelmat.

Hankkeen rahoitus varmistui loppuvuodesta ja hanke käynnistyi suunnitelman täsmentämisellä, organisoitumisella, yhteistyökumppanuuksien vahvistamisella ja viestinnällä. Loppuvuonna käynnistettiin myös hanketyöntekijän rekrytointi.

Hanketta esiteltiin Valtakunnallisessa Lastenkulttuurifoorumissa Kuopiossa 12.11. Opetus- ja kulttuuriministeriö julkisti Kulttuurivoltti-hankkeen yhtenä Lastenkulttuuripoliittista ohjelmaedotusta (2014–2018) toteuttavana hankkeena lasten oikeuksien päivänä järjestetyssä tiedotus- ja juhlatilaisuudessa. Hankkeen pääyhteistyökumppaneita ovat Lastenkulttuurikeskusten verkosto, Opetushallitus,

Taiteen Edistämiskeskus ja Kuntaliitto. Hanketta rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö.

Lisätietoa: <http://www.kulttuuriperintokasvatus.fi/kulttuurivoltti/>

Maailmanperintökomitea- ja strategiatyö (2013–2017)

Seura käynnisti yhteistyön Museoviraston kanssa maailmanperintökomitea- ja strategiatyössä loppuvuodesta 2013. Komiteatyön tarkoituksena on tukea Suomen jäsenyyttä Unescon maailmanperintökomiteassa 2013–2017 sekä kansallisen maailmanperintöstrategian valmistumista ja toimeenpanoa. Komitea- ja strategiatyöhön palkattiin maaliskuussa maailmanperintökoordinaattoriksi Wiktoriina Hurskainen.

Maailmanperintökomiteatyö

Komitean jäsenenä Suomi korostaa maailmanperintökohteiden hallinnon ja suojelusuunnitelmien asianmukaista kehittämistä, maailmanperintöluettelon tasapainottamista sekä yleisen tietoisuuden lisäämistä maailmanperintötoiminnasta muun muassa maailmanperintökasvatuksen avulla.

Suomen pääedustajina komiteassa toimivat pääjohtaja Juhani Kostet Museovirastosta ja luontopalvelujohtaja Rauno Väisänen Metsähallituksesta. Suomen maailmanperintökomiteatiimi koostuu Museoviraston, Metsähallituksen, opetus- ja kulttuuriministeriön, ulkoasiainministeriön ja ympäristöministeriön asiantuntijoista. Vuonna 2014 valmistauduttiin ja osallistuttiin maailmanperintökomitean 38. istuntoon Dohassa, Qatarissa. Istuntoa ennen ja sen jälkeen järjestettiin isompia kansallisia kokouksia, pieniä Museoviraston ja Metsähallituksen välisiä kokouksia sekä pohjoismaisia koordinaatiokokouksia. Työhön kuului olennaisena osana osallistuminen myös muihin maailmanperintösopimuksen kannalta olennaisiin kokouksiin erityisesti Pariisissa. Roskildessa järjestettiin syyskuussa seminaari maailmanperintöön ja kestävään turismiin liittyen. Suomi järjesti lisäksi Euroopan maailmanperintökohteiden kausiraportoinnin loppukokouksen Suomenlinnassa joulukuun alussa. Kokoukseen osallistui 53 maailmanperintön kansallista vastuuhenkilöä 37 eri Euroopan maasta. <http://whc.unesco.org/en/final-pr-meeting-eur>.

Maailmanperintöstrategiatyö

Opetus- ja kulttuuriministeriö käynnisti hallitusohjelman mukaisesti kansallisen maailmanperintöstrategian valmistelun lokakuussa 2014. Strategiassa laaditaan linjaukset kansalliselle maailmanperintöpolitiikalle sekä maailmanperintösopimuksen toimeenpanolle. Strategian linjauksia laatimaan perustettiin 12-henkinen asiantuntijaryhmä, jossa ovat mukana seurasta Wiktoriina Hurskainen ja Marja Laine. Asiantuntijaryhmä kokoontui päävalmistelija Maire Mattisen johdolla vuoden lopussa kaksi kertaa. Maailmanperintöstrategian valmisteluvaiheessa järjestettiin laaja kuulemistilaisuus 9.12., johon osallistui 80 henkilöä eri yhteistyötahoista. Alustava strategialuonnos avattiin myös kommenteille Ota kantaa.fi -palvelussa. Kyselyyn vastasi 52 henkilöä. Strategiasta järjestetään maaliskuussa 2015 lausuntokierros, jonka jälkeen strategia viedään valtioneuvoston käsiteltäväksi huhtikuussa.

Ihan Nurkan Takana – avaimia kulttuuriympäristökasvattajalle (2014–2016)

Ihan nurkan takana -hankkeen tavoitteena on lasten ympäristösuhteen

muodostumisen ja kulttuurin lukutaidon kehittymisen tukeminen. Tarkoituksena on edistää kulttuuriympäristökasvatusta tuottamalla verkkoaineisto kulttuuriympäristökasvattajien käyttöön, levittämällä tietoa kulttuuriympäristökasvatuksesta sekä kokoamalla kulttuuriympäristökasvatuksesta kiinnostuneiden toimijoiden verkostoa. Aineiston kohderyhmänä ovat esi- ja peruskouluikäisten kanssa toimivat kasvattajat muun muassa esikouluissa, kouluissa, kerhotoiminnassa, järjestöissä ja yhdistyksissä. Aineisto koostuu noin kymmenestä eri toimijoiden toteuttamasta projektista tai toimintatavasta. Mallien keskeisiä ominaisuuksia ovat lasten osallisuus, matala käyttöönottokynnys, toistettavuus, kustannustehokkuus, muokattavuus sekä kyky kestää aikaa. Verkkoaineisto julkaistaan tammikuussa 2016.

Vuoden aikana laadittiin selvitys kulttuuriympäristökasvatuksen toimijoista ja toimintamalleista Suomessa. Lisäksi toteutettiin aineistonkeruumatka Raumalle *Tunne & Tila* -mallia varten. *Paikan tuntu* -emohankkeeseen liittyvä *Tunne + Tila* toimi kokeellisena demona mallien käsikirjoituksessa. Se muokattiin syksyllä malliksi, josta kerättiin palautetta ja kommentteja sekä osallistujilta että asiantuntijalta. Vuoden aikana valittiin myös muut työstettävät mallit. Verkkosivuston ominaisuudet, tarpeet ja toiminnallisuudet määriteltiin sekä laadittiin verkkosivuston tuottajille laadittiin tarjouspyyntö. Syksyllä hankkeelle tuotettiin logo ja esite. Hanketta esiteltiin Ympäristökasvatuspäivillä 2.-3.10. Hankkeesta tiedotettiin lisäksi seuran uutiskirjeissä, seuran ja *Paikan tuntu* -hankkeen verkkosivuilla, sosiaalisessa mediassa (Facebook ja Twitter) sekä erilaisten verkostotapaamisten ja tilaisuuksien yhteydessä.

Hankkeeseen palkattiin huhtikuussa hankevastaavaksi Ilana Rimón. Hanke on osa Maaseudun Sivustysliiton koordinoimaa ympäristösivistyksen Paikan tuntu -hankekokonaisuutta, jota rahoittaa Koneen Säätiö.

Lisätietoa:

<http://www.kulttuuriperintokasvatus.fi/ihan-nurkan-takana-avaimia-kulttuuriymparistokasvattajalle/>

<http://paikantuntu.fi/ihan-nurkan-takana/>

Maailmanperintökasvatuksen kehittämishanke (2013–2016)

Maailmanperintökasvatuksen kehittämishankkeessa tuotetaan sähköinen oppimateriaali peruskoulujen maailmanperintökasvatukseen. Vuoden aikana hankkeessa tuotettiin ruotsinkielinen julkaisu *Världsarven i Finland i den grundläggande utbildningen*. (Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen julkaisuja 7). Suomenkielistä julkaisua *Maailmanperintökohteet perusopetuksessa* levitettiin opettajille.

Syksyllä kierrettiin Suomen maailmanperintökohteet ja tavattiin niiden nimeämät yhteistyöhenkilöt sekä sovittiin tulevasta yhteistyöstä. Hanketta ideoitiin myös muiden maailmanperintökasvatuksen asiantuntijoiden ja Suomen Unesco-koulujen verkoston (ASP-net) kanssa. Kartoituksen pohjalta opetusmateriaalin muoto selveni webselainpohjaiseksi peliksi ja sen kohderyhmäksi valikoituivat yläkoulut ja soveltaen alakoulun ylemmät luokat. Pelin konseptin ja käsikirjoituksen laatiminen käynnistettiin. Pelin viralliseksi julkistamispäiväksi päätettiin Educa-messut 2016 ja muutaman ensimmäisen innokkaan yhteistyökoulun kanssa sovittiin pelin testauksesta syyskaudella 2015. Projektin kuvituksen valmistuttua kevätkaudella 2015 pelille luodaan oma Facebook-ryhmä ja sen näkyvyyttä edistetään opettajia ja

yläkouluja tavoitavissa sähköisissä medioissa. Hankkeen yhteistyökumppaneita ovat maailmanperintökohteet, ICOMOS, Opetushallitus ja Unesco ASPnet verkosto ja pilottikoulut. Hankkeeseen palkattiin vastaavaksi tuottajaksi Miika Lahti syyskuussa. Hanketta rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö.

Lisätietoa: <http://www.kulttuuriperintokasvatus.fi/maailmanperintokasvatuksen-kehittaminen/>

Kohti kestävästä kehitystä (2013–2015)

Hankkeen tavoitteena on tuoda kulttuurisesti kestävä kehitys vaikuttavaksi osaksi sekä kestävästä kehitystä että päiväkotien ja koulujen toimintakulttuuria. Hankkeessa tuotetaan työkalu, jonka avulla kasvattajat voivat suunnitella, toteuttaa, seurata ja arvioida omaa ja organisaationsa kulttuurisesti kestävästä kehitystä edistävää toimintaa. Työkalu, Kulttuurin vuosikello -verkkopalvelu, on yhteensopiva Suomessa toimivien kestävästä kehityksen ohjelmien, Vihreän Lipun ja OKKA-säätiön kestävästä kehityksen sertifiointien, kanssa. Verkkopalvelun käsikirjoitus, joka valmistui vuoden aikana, laadittiin yhteistyössä työryhmän. Työryhmään kuuluu edustajia Espoon päiväkodeista ja kaupunkisuunnittelusta. Hankkeen yhteistyökumppaneita ovat Espoon RCE-verkosto, Suomen Ympäristökasvatuksen seura ja OKKA-säätiö. Hanketta rahoitti opetus- ja kulttuuriministeriö.

Lisätietoa: <http://www.kulttuuriperintokasvatus.fi/kohti-kestavaa-kulttuuria-hanke/>

LINKKI – museot mediakasvattajiksi (2013–2015)

Hankkeen tavoitteena on vahvistaa alle 12-vuotiaiden medialukutaitoa ja vakiinnuttaa museoiden asema mediakasvattajina lisäämällä museoiden ja muiden mediakasvatuksen toteuttajien tietämystä toistensa toiminnasta ja yhteistyömahdollisuuksista. Hankkeessa kehitetään mediakasvatuksen menetelmiä ja käytäntöjä yhteistyössä museoiden, päiväkotien, koulujen sekä muiden toimijoiden kanssa. Seura tekee hankkeessa yhteistyötä hankkeen päätoteuttajan Suomen museoliiton kanssa.

Hanke tuotti keväällä museoilta kyselyn mediakasvatukseen liittyen ja järjesti seminaarin ”Museot mediakasvattajina – mitä näet, mitä kerrot” yhteistyössä Mediakasvatusseuran kanssa huhtikuussa. Hanke järjesti alueellisia työpajoja marras-joulukuussa Helsingissä, Jyväskylässä sekä Rovaniemellä. Työpajoissa suunniteltiin yhdessä museotyöntekijöiden, opettajien, varhaiskasvattajien sekä muiden asiantuntijoiden kanssa uusia toimintamalleja, joilla museoiden mediakasvatusvalmiuksia ja yhteistyötä koulujen kanssa voitaisiin vahvistaa. Toimintamalleja kokeillaan keväällä 2015. Osallistujia pajoissa oli yhteensä 46, Helsingissä 20, Jyväskylässä 14 ja Rovaniemellä 12. Hankkeen asiantuntijaryhmä kokoontui kaksi kertaa. Loppuvuodesta käynnistettiin ”Ensiksi tahtoa, sitten osaamista & välineitä” -selvityksen laatiminen museoiden mediakasvatuksen nykytilasta. Selvitys ilmestyy 2015. Selvityksen laatimisesta vastasi Leena Tornberg Museoliitosta.

Hankkeeseen palkattiin kesäkuussa suunnittelijaksi taide- ja mediakasvattaja Reetta Nisonen. Reetta Nisonen työskenteli hankkeessa työparina projektikoordinaattori, koulutussuunnittelija Pauliina Kinasen kanssa Museoliitosta. Hanketta rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö.

Lisätietoa:

<http://www.kulttuuriperintokasvatus.fi/linkki-museot-mediakasvattajiksi/>
<http://www.museoliitto.fi/linkki-hanke>

Kulttuuriperintökasvatus identiteetin ja kotouttamisen tukena – kulttuuriperintökasvatuksen edistämishanke (2011–2014)

Hankkeessa tuotettiin e-kirja *Kulttuuri-identiteetti & kasvatus – Kulttuuriperintökasvatus kotoutumisen tukena*. Hankkeen päätösseminaari ”Kulttuurisen moninaisuuden vaikutus yhteiskuntaan ja kasvatukseen” järjestettiin 5.2. Suomen kansallismuseossa.

Kulttuuri-identiteetti & kasvatus:

<http://www.kulttuuriperintokasvatus.fi/kasvattajalle/julkaisut/>

Seminaari: <https://kulttuuriperintokasvatus-fi.directo.fi/tapahtumat/seminaarit/>

4.2. Asiantuntija- ja vaikuttamisyhteistyö

Jäsenyydet

Suomen Kestävän kehityksen toimikunta (VN)

Seura oli edustettuna valtioneuvoston Kestävän kehityksen toimikunnassa. Seura on nimitetty toimikuntaan kaudeksi 2013–2015. Toimikunnan tarkoituksena on valmistella ja edistää kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumusta. Toimikunta kokoontui vuoden aikana 2 kertaa. Seuran edustajat toimikunnassa ovat toiminnanjohtaja Hanna Lämsä (jäsen) ja kasvatustyön kehittäjä Marja Laine (varajäsen). <http://www.ym.fi/sitoumus2050>

Kulttuuriympäristöstrategian toimeenpanotyöryhmä (YM)

Seura oli edustettuna ympäristöministeriön Kulttuuriympäristöstrategian toimeenpanoa valmisteleivassa työryhmässä. Valtioneuvosto vahvisti Kulttuuriympäristöstrategian maaliskuussa 2014 ja työryhmän tarkoituksena oli valmistella strategian toimeenpanosuunnitelma. Työryhmä kausi päättyy tammikuun lopussa 2015. Seurasta työryhmässä oli toiminnanjohtaja Hanna Lämsä. Hanna Lämsä ja opetusneuvos Susanna Rajala Opetushallituksesta vastasivat teemaryhmästä Kasvatus&koulutus toimeenpanosuunnitelman laatimiseen liittyvässä työpajassa Tutkimus, tieto ja taito 19.9.

<http://www.ym.fi/kulttuuriymparistostrategia>

Maailmanperintöstrategian asiantuntijaryhmä (OKM)

Opetus- ja kulttuuriministeriö käynnisti maailmanperintöstrategian valmistelun lokakuussa 2014. Valmistelusta vastasi arkkitehti Maire Mattinen asiantuntijaryhmän tuella. Strategian tavoitteena on kansallisen maailmanperintöpolitiikan ja maailmanperintösopimuksen toimeenpanon linjaaminen. Maailmanperintöstrategia tulee huomioimaan muun muassa maailmanperintökasvatuksen ja -tietoisuuden edistämisen. Seurasta asiantuntijaryhmässä ovat kasvatustyön kehittäjä Marja Laine ja maailmanperintökoordinaattori Wiktoriina Hurskainen.

<http://www.minedu.fi/OPM/Tiedotteet/2014/10/maailmanperinto.html?lang=fi>

Euroopan kulttuuriympäristöpäivien työryhmä (YM)

Ympäristöministeriön koordinoiman työryhmän tarkoituksena on vastata Euroopan neuvoston aloitteesta syntyneen European Heritage Days -tapahtuman

toteuttamisesta Suomessa. Työryhmä valitsee vuosittain teeman ja tukee paikallisten tapahtumien järjestämistä. Vuonna 2014 teemana oli *Näkymätön ympäristö*. Vuoden aikana järjestettiin 242 yksittäistä tapahtumaa 59 paikkakunnalla. Työryhmä järjesti myös lapsille ja nuorille suunnatun *Kulttuuriympäristön tekijät* -kilpailun. Vuonna 2014 kilpailu järjestettiin toista kertaa. Kilpailuun osallistui 24 ryhmää. Kilpailun voitti Pääskytien koulun 9. luokkalaisista koostuva ryhmä. Voittajaryhmä toteutti ja dokumentoi näyttelyn jo tuhoutuneesta Gammelbackan kartanosta. Kilpailutöihin voi tutustua eurooppalaisella verkkosivustolla www.europeanheritagedays.com, johon osallistujat lataisivat kilpailutyönsä. Sivusto oli käytössä ensimmäistä kertaa vuonna 2014. Työryhmän jäseniä ovat seuran lisäksi ympäristöministeriö, Opetushallitus, Museovirasto ja Suomen Kotiseutuliitto. Seurasta työryhmässä on toiminnanjohtaja Hanna Lämsä. Seura jatkaa jäsenenä myös kaudella 2015.

Lisätietoa:

http://www.rakennusperinto.fi/kulttuuriymparistopaivat/fi_FI/kulttuuriymparistopaivat/

Kulttuuriympäristön tekijät -kilpailu 2014:

http://www.rakennusperinto.fi/kulttuuriymparistopaivat/kulttuuriympariston_tekijat/fi_FI/kulttuuriympariston_tekijat_1/

Euroopan kulttuuriympäristöpäivien vuosiraportti 2014 <http://www.hare.vn.fi/> (YM038:00/2014)

Kulttuuriperintöalan neuvottelukunta (OKM)

Seura nimitettiin kulttuuriperintöalan neuvottelukunnan jäseneksi kaudelle 2014–2017. Kulttuuriperintöalan neuvottelukunnan tehtävänä on tukea Museoviraston toiminnan kehittämistä ottaen huomioon koko kulttuuriperintöalan tarpeet ja toimintaedellytysten kehittäminen. Lisäksi neuvottelukunnan tehtävänä on edistää Museoviraston sekä kulttuuriperintöalan toimijoiden ja muiden sidosryhmien välistä yhteistoimintaa ja valmistella muita Museoviraston pääjohtajan määräämiä periaatteellisia, laajakantoisia tai muuten tärkeitä kysymyksiä. Neuvottelukunnan nimittää opetus- ja kulttuuriministeriö. Seuran edustajat neuvottelukunnassa ovat puheenjohtaja Heljä Järnefelt (jäsen) ja kasvatustyön kehittäjä Marja Laine (varajäsen).

Faron kulttuuriperintösopimuksen taustaselvityshankkeen tukiryhmä

Seura oli jäsen Faron kulttuuriperintösopimuksen taustaselvityshankkeen tukiryhmässä. Hankkeen tarkoituksena oli tuottaa selvitys opetus- ja kulttuuriministeriölle Faron kulttuuriperintösopimuksen ratifioinnin tueksi. Hankkeessa järjestettiin kolme alueellista työpajaa ”Avoin hallinto” Helsingissä, ”Kulttuuriperintö yksilöiden ja yhteisöjen arjessa” Jyväskylässä 9.10. ja ”Kulttuuriperintö kestävä kehityksen voimavarana” Oulussa 20.10. Näistä kaksi jälkimmäistä olivat avoimia. Seura osallistui kaikkiin työpajoihin, kutsuttuna Helsingin työpajaan sekä panelistina Jyväskylän ja Oulun työpajoihin. Hankkeen toteuttamisesta vastasivat Museovirasto ja Kotiseutuliitto. Seuraa tukiryhmässä edusti Hanna Lämsä.

<http://faronsopimus.org/>

Pyöreä Pöytä

Seura jatkoi jäsenenä Suomen Ympäristökasvatuksen seuran koordinoimassa ympäristö- ja kestävän kehityksen kasvatuksen toimijoiden Pyöreässä pöydässä. Yhteistyössä Pyöreän pöydän toimijoiden kanssa seura vaikutti hallitusohjelmaan, oli mukana audienssilla kansanedustaja Päivi Lipposen kanssa ja tapaamassa sivistysvaliokunnan jäseniä sekä kommentoi perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita.

Kotiseutuliiton kouluopetusjaosto

Seura jatkoi jäsenenä Kotiseutuliiton kouluopetusjaostossa. Seuraa jaostossa edusti Marja Laine.

MAPPA Materiaalipankki-hankkeen ohjausryhmä

Seura jatkoi ohjausryhmässä ja kumppanina Luonto- ja ympäristökoulujen liiton (LYKE) koordinoimassa MAPPA Materiaalipankki-hankkeessa. Hanke tuotti yhteisen portaalin eri toimijoiden tuottamille ympäristökasvatuksen aineistoille. MAPPA julkistettiin ympäristökasvatuspäivillä 2.–3.10. Seurasta ohjausryhmässä oli Hanna Lämsä ja 1.5. alkaen Ilana Rimón.

www.mappa.fi

Yhteinen käsitys 2 – sanastosta ontologiaan hankkeen ohjausryhmä

Seura oli jäsen ohjausryhmässä ja kumppanina Kierrätyskeskuksen ja sanastokeskuksen ”Yhteinen käsitys 2 – sanastosta ontologiaan” -hankkeessa. Hankkeen tavoitteena on mahdollistaa yhteisen kielen muodostuminen ympäristökasvatuksen toimijoille. Ontologiaprojektissa rakennetaan *Ympäristökasvatuksen ontologia* yhdistämällä Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seuran *Kulttuurisesti kestävän kehityksen käsitteiden koontin* ja Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskuksen *Yhteinen käsitys – Kestävä kehityksen kasvatuksen ja koulutuksen sanaston* käsitteet *Yleiseen suomalaiseen ontologiaan* (YSO). Ontologisoinnin tuloksena syntyy YSO-pohjainen yhdistelmäontologia, joka valmistuu helmikuun 2015 loppuun mennessä. Se julkaistaan Kansalliskirjaston Finto-palvelussa osoitteessa <http://finto.fi/>. Hanke on jatkoa Käsitys (2008) ja Käsitys (2012–2014) -hankkeille. Seurasta ohjausryhmässä oli Marja Laine.

Kulttuurisesti kestävän kehityksen käsitteiden koonti (2012):

<https://kulttuuriperintokasvatus-fi.directo.fi/hankkeet/kulttuurisesti-kestava-kehitys2/sanasto/>

Yhteinen käsitys – Kestävän kehityksen kasvatuksen ja koulutuksen sanasto (2013)

<http://www.yhteinenkasitys.fi/>

Lisäksi seura on Europa Nostran ja Suomen Ympäristökasvatuksen seuran jäsen. Seuran kasvatustyön kehittäjä Marja Laine on Kasvatustieteellisen seuran jäsen. Toiminnanjohtaja Hanna Lämsä on Europa Nostra Finlandin hallituksen ja Pedaali ry:n jäsen sekä kuuluu Terveyttä kulttuurista -verkostoon.

Lausunnot, kannanotot ja audienssit

- Lukiokoulutuksen perusteiden sähköinen kommentointi joulukuussa
- Kirje kansanedustajille Kestävän elämäntavan edistämiseksi, yhteistyössä Suomen Ympäristökasvatuksen seuran kanssa 1.12.2014

- Perusopetus suunnitelmien perusteiden sähköinen kommentointi syksyllä
- Lausunto varhaiskasvatusta koskevan lainsäädännön uudistamistyöryhmän esitykseen 23.5.2014
- Lausunto lukiokoulutuksen valtakunnallisiin tavoitteisiin ja tuntijakoon 31.1.2014

Lausunnot ovat luettavissa seuran verkkosivuilla:

<http://www.kulttuuriperintokasvatus.fi/toiminta/lausunnot/>

Esiintymiset

Paneeli: Maailmanperintöstrategian kuulemis- ja keskustelutilaisuus 19.12. Järjestäjänä opetus- ja kulttuuriministeriö. (Marja Laine)

Luento: ”Kulttuuriperintökasvatus ja moninaiset identiteetit” Aineettoman kulttuuriperinnön sopimuksen seminaarissa ”Elävä perinne! Avaus aineettoman kulttuuriperinnön vaalimiseen”, 15.12. Kulttuuritalo, Helsinki. Järjestäjänä Museovirasto. (Heljä Järnefelt)

<http://www.aineetonkulttuuriperinto.fi/fi/toimeenpano-suomessa/elava-perinne-seminaari>

Luento: ”Kulttuurikasvatussuunnitelmat – tasa-arvoista tukea lasten ja nuorten kasvuun”, Kulttuuritoimen neuvottelupäivät, Finlandia talo 27.11. Järjestäjänä Kuntaliitto. (Marja Laine)

Työpaja: ”Kulttuuriympäristön tekijä -kilpailutyöpaja ”Teemana teollisuus” -seminaarissa 21.11, Villa-Arttu, Hyvinkää. Järjestäjänä Hyvinkään taidemuseo, Teollisuusperintöseura ja Euroopan kulttuuriympäristöpäivien työryhmä. (Hanna Lämsä ja Ilana Rimón)

Luento: ”Kulttuuri-identiteetin tukeminen kulttuurikasvatussuunnitelmien tavoitteena”, Lastenkulttuurifoorumi 12.11. Järjestäjänä Taikalamppu – Lastenkulttuurikeskusten verkosto. (Marja Laine)

Luento: ”Kulttuuriperintökasvatus varhaiskasvatuksen arjessa” 23.10., Helsingin yliopisto. (Marja Laine)

Asiantuntijakuuleminen: Unescon aineettoman kulttuuriperinnön sopimuksen toimenpano, 21.10. Järjestäjänä Museovirasto. (Marja Laine)

Paneeli: ”Kulttuuriperintö kestävä kehityksen voimavarana”, Oulu 20.10. Faron sopimuksen taustaselvityshanke. Järjestäjänä Museovirasto ja Suomen Kotiseutuliitto. (Marja Laine)

Paneeli: ”Kulttuuriperintö yksilöiden ja yhteisöjen arjessa”, Jyväskylä 9.10. Faron sopimuksen taustaselvityshanke. Järjestäjänä Museovirasto ja Suomen Kotiseutuliitto. (Hanna Lämsä)

Työpaja: ”Kasvatus&koulutus” -teemaryhmän vetäminen

Kulttuuriympäristöstrategian toimeenpanosuunnitelmaan liittyvässä työpajassa Tieto, taito, tutkimus 19.9. (Hanna Lämsä ja Susanna Rajala, Opetushallitus)

Työpaja: Suomen Unesco-koulujen seminaarissa 28.8. Järjestäjänä Opetushallitus. (Marja Laine ja Miika Lahti)

Puheenvuoro: ”Järjestötoiminta Unesco ASPNET koulujen tukena” Suomen Unesco-koulujen seminaarissa 28.8. Järjestäjänä Opetushallitus. (Marja Laine)

Esitys: Kulttuuriympäristön tekijät -kilpailun ”Löydä näkymätön ympäristö!” julkistaminen, Kulttuuriympäristöpäivien avajaisissa 12.3 Säätytalolla. Järjestäjänä Euroopan kulttuuriympäristöpäivien työryhmä. (Hanna Lämsä)

Paneeli: Kulttuuriympäristöpäivien avajaiset 12.3. Säätytalolla. Järjestäjänä Euroopan kulttuuriympäristöpäivien työryhmä. (Hanna Lämsä)

Puhe: ”Kulttuuriperintökasvatus kulttuuri-identiteetin ja kotoutumisen tukena” seminaarissa ”Kulttuurisen moninaisuuden vaikutus yhteiskuntaan ja kasvatukseen” 5.2. (Marja Laine)

4.3. Verkostoituminen ja viestintä

Tilaisuudet

- Teemana teollisuus - seminaari Hyvinkäällä 21.11. yhteistyössä Euroopan Kulttuuriympäristöpäivien työryhmän, Hyvinkään taidemuseon ja Teollisuusperintöseuran kanssa
- Seuran käynnistämän Kulttuurivoltti-hankkeen julkistaminen yhtenä Lastenkulttuuripoliittista ohjelmaehdotusta toteuttavana hankkeena opetus- ja kulttuuriministeriön tiedotustilaisuudessa ja Lasten oikeuksien päivän juhlatilaisuudessa Valtioneuvoston juhlahuoneistossa 20.11.
- Valtakunnallinen Lastenkulttuurifoorumi Kuopiossa 12.11. yhteistyössä Lastenkulttuurikeskusten verkosto Taikalampun, Kuntaliiton, Opetushallituksen ja Taiteen edistämiskeskuksen kanssa.
- Museoviraston 130-vuotisjuhlat 5.11. yhteistyössä Museoviraston, Suomen arkeologisen seuran, Suomen kansatieteilijöiden yhdistys Ethnos ry:n, Suomen keskiajan arkeologian seuran, Suomen Kulttuuriperinnön Tuki ry:n ja Suomen muinaismuistoyhdistyksen kanssa.
- Kevätkuohut jäsenille ja yhteistyökumppaneille yhteistyössä Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit ry:n, Lähi-idän instituutin säätiön ja Tietoasiantuntijat ry:n kanssa 14.5. Ritarihuoneella
- Linkki – museot mediakasvattajiksi hankkeen seminaari ”Museot mediakasvattajina – mitä näet, mitä kerrot” 28.4. Tieteiden talo, Helsinki. Seminaari järjestettiin yhteistyössä Mediakasvatusseuran kanssa. Seminaarissa oli noin 80 osallistujaa.
- Kulttuuriympäristöpäivien avajaiset 12.3. Säätytalolla yhteistyössä Euroopan kulttuuriympäristöpäivien työryhmän kanssa.
- Seuran järjestämä seminaari ”Kulttuurisen moninaisuuden vaikutus yhteiskuntaan ja kasvatukseen” 5.2. Suomen kansallismuseossa.

Kirjoitukset

Viberg Katja; Laine, Marja; Hämäläinen, Milla ”Kohti yhteistä kieltä – ympäristökasvatuksen ammattisanasto”. *Termi-info* -lehti 2014.

Laine, Marja ”Kulttuuriperintökasvatuksen avulla opetellaan tuntemaan omat juuret”. *Latso Diives* -lehti 2014.

Benjamin, Saija; Laine, Marja; Kallioniemi, Arto ”Varhaiskasvatuksen kulttuuriperintökasvatus yhteiskunnallisessa murroksessa”. Teoksessa *Uskonto lapsuuden kulttuureissa*. Lasten Keskus 2015. (tehty 2014, julkaistu 2015)

Laine, Marja: Enemmän kulttuuria ja uskonnollisia perinnejuhlia kouluihin 3/2014, *Helsingin Sanomat*, Mielipide.

Rimón, Ilana: Kolumni ”Kelpo strategia juuri meille”, *Museo*-lehti 3/2014.

Rimón, Ilana: ”Tehkää näkymättömästä näkyvää” 5.9. Euroopan kulttuuriympäristöpäivien blogi,
<http://kulttuuriymparisto.blogspot.fi/2014/09/tehkaa-nakymattomasta-nakyvaa.html>

Tiedotus

Uutiskirje: Seuran jäsentiedote muuttui *Ajankohtaiset*-uutiskirjeeksi lokakuussa. Uutiskirjeiden tilaajien osoitteiden kerääminen käynnistettiin syksyllä muun muassa Ympäristökasvatuspäivillä.

Verkkosivut: Seuralla oli verkkosivut osoitteessa <http://www.kulttuuriperintokasvatus.fi/>
Seuran verkkosivujen uudistaminen käynnistettiin vuoden aikana. Seura hallinnoi Kulttuurin laajakaistan verkkosivuja osoitteessa <http://www.kulttuurinlaajakaista.fi/>

Sosiaalinen media:
Seuran facebook -sivut avattiin lokakuussa.
<https://www.facebook.com/pages/Suomen-Kulttuuriperintokasvatuksen-seura/373108186176187>
Tykkäyksiä vuoden 2014 lopussa oli n. 100.
Seuran twitter-tili avattiin syksyllä (@KuPeKasvatus)

Tiedotteet:

Lehdistötiedote 11.12.2014 (Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura ja Euroopan kulttuuriympäristöpäivien työryhmä tiedottavat)
”Kulttuuriympäristön tekijät -kilpailun voitto Pääskytien kouluun Porvooseen – oppilaat herättivät henkiin Gammelbackan tuhoutuneen kartanon”

Lehdistötiedote 21.11.2014

"Kulttuurivoltti-hanke tuo kulttuurin kouluihin tasavertaisesti"

Tiedote 7.8.2014

"Mediakasvatusta museoissa - ilmoittautuminen on käynnissä!"

Lehdistötiedote ja lehdistötilaisuus Maaseudun Sivistysliitossa 4.3.2014

"Kulttuuriperintö- ja ympäristökasvatus yhdistyvät uudessa aineistossa"

Tiedote 18.2.2014

"Kulttuuri-identiteetti & kasvatus - kulttuuriperintökasvatus kotoutumisen tukena - kirja julkaistu"

Mediatiedote 29.1.2014

"Monikulttuuriset lapset perinteiden välimaastossa". Seminaari "Kulttuurisen moninaisuuden vaikutus yhteiskuntaan ja kasvatukseen" 5.2.2014.

5. Julkaisut

Seura tuotti julkaisusarjassaan kaksi julkaisua:

Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seuran julkaisu 6: e-kirja *Kulttuuri-identiteetti & kasvatus - Kulttuuriperintökasvatus kotoutumisen tukena*. (2014, toim. Laine) Kirja julkaistiin "Kulttuurisen moninaisuuden vaikutus yhteiskuntaan ja kasvatukseen" -seminaarissa 5.2. Kirjasta otettiin pieni painos (250) kirjastoja varten.

<http://www.kulttuuriperintokasvatus.fi/kulttuuri-identiteetti-kasvatus-%E2%88%92-kulttuuriperintokasvatus-kotoutumisen-tukena/>

Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seuran julkaisu 7: *Världsarven i Finland i den grundläggande utbildningen*. (2014)

<http://www.kulttuuriperintokasvatus.fi/pa-svenska/>

6. Talous

Seuran taloudellista asemaa koskevat luvut käyvät ilmi tilinpäätöksestä. Seuran kirjanpidosta vastasi Tilitoimisto Anki Oy.

Seuran toimintaa rahoitettiin opetus- ja kulttuuriministeriöltä ja ympäristöministeriöltä saaduilla yleisavustuksilla. Hankkeita rahoitettiin opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustuksilla. Ihan Nurkan Takana - avaimia kulttuuriympäristökasvattajalle osahanketta rahoittaa Koneen Säätiö.